

AKTUALNOŚCI - ROZWÓJ REGIONALNY

07/01/2025 14:38 | Zamieścił: Urszula Sabak, Autor: oprac. Urszula Sabak-Gąska

Mamy nowe miasto na Mazowszu

Autor: fot. arch. UMiG Kazanów

Jest nim Kazanów w powiecie zwoleńskim w podregionie radomskim. Po Opatowcu w województwie świętokrzyskim – jest on drugim najmniejszym miastem Polski i zarazem najmniejszym miastem w naszym regionie. Liczy zaledwie 400 mieszkańców.

Kazanów stał się miastem w 1566 r. kiedy to król Zygmunt August nadał mu prawa miejskie. Utracił je – podobnie jak i inne miejscowości, które spotkał podobny los – w wyniku represji po upadku powstania styczniowego w 1869 r. na mocy carskiego dekretu. Obecnie, aby móc ponownie stać się miastem, miejscowość musiała spełnić określone wymagania. M.in. należały do nich odpowiednia infrastruktura techniczno-komunalna i poparcie lokalnej społeczności. Większość mieszkańców Kazanowa musiała mieć też zatrudnienie poza rolnictwem.

Najważniejsze fakty z życia Kazanowa

Miasto leży nad rzeką Iłżanką. Założył je na gruntach wsi Miechów Marcin Kazanowski herbu Grzymała na mocy przywileju króla Zygmunta Augusta z 1566 r. Przywilej nadawał nowemu miastu prawa magdeburskie oraz organizowanie trzech jarmarków na: Trzech Króli, dzień św. Trójcy i św. Franciszka. W II poł. XVII w. właścicielami miasta został ród Głogowskich. Jednak już przed 1683 r. miasto przejął ród Strzałkowskich herbu Ostoja, który u króla Jana III Sobieskiego wystarał się o przywileje cechowe dla Kazanowa.

Miasto często zmieniało właścicieli, byli to m.in. Głogowscy herbu Grzymała, Chomentowscy herbu Oksza, Giebułtowsy herbu Nowina, Tarłowie herbu Topór, Wąsowiczowie herbu Łabędź, Nowosielscy herbu Ślepowron i Kochanowscy herbu Korwin. Z funduszy Kochanowskich wybudowano w 1863 r. nowy kościół. Starsza od kościoła była dawna organistówka, którą zbudowano w 1798 r. jako szpital (przytułek).

Według ksiąg kościelnych roku 1818 parafia kazanowska (Kazanów i Dębica) liczyła 402 wiernych. W roku 1827 przeprowadzono inwentaryzację miasta, w Kazanowie było 83 domy drewniane, murowany kościół i drewniana bożnica, a liczba mieszkańców wynosiła 601 osób, w tym: 205 Żydów.

Tragedia II wojny światowej nie ominęła też okolic Kazanowa. 18 marca 1942 r. w odwecie za zabicie niemieckiego żandarma hitlerowcy przeprowadzili egzekucję mieszkańców Kazanowa i okolic.

Po wojnie miejscowość się rozwijała. W 1957 r. otwarto Gromadzką Bibliotekę Publiczną w Kazanowie. W 1958 r. rozpoczęto budowę Domu Kultury, jednak podczas pracy zmieniono przeznaczenie budynku, przekształcając go na szkołę. W 1964 r. oddano do użytku mieszkańców bar „Nad Iłżanką”. Dwa lata później zaczęło funkcjonować pierwsze przedszkole w Kazanowie.

Ważną datą jest też 1 stycznia 1973 r., kiedy to z dawnej Gromadzkiej Rady Narodowej Kazanowa, Kowalkowa oraz części sołectw GRN Odechów powstała gmina Kazanów. Po reformie administracyjnej Kazanów znalazł się w powiecie zwoleńskim województwa mazowieckiego.

UWAGA

Informacje opublikowane przed 1 stycznia 2021 r. dostępne są na stronie archiwum.mazovia.pl